

Försättsblad Prov Original

Kurskod	Provkod	Tentamensdatum
J 0 0 7 3 G	J 0 0 7 3 G	2 0 1 9 - 0 4 - 1 7
Kursnamn	Journalistik GR (B), Undersökande journalistik	
Provnamn	Journalistik GR (B), Undersökande journalistik	
Ort	Sundsvall	
Termin		
Ämne		

Mittuniversitetet

MID SWEDEN UNIVERSITY

Skriftlig tentamen
J0073G Undersökande journalistik VT19
190417

Jour 17

Kursansvarig Peter Jonriksson, peter.jonriksson@miun.se

2 timmar
Hjälpmedel: Inga

Antal frågor: 16
Maxpoäng : 44

Betyg: E>22. D>26. C>31. B>35. A>40

Av svaren ska tydligt framgå att du förstått. Oläsliga eller dunkelt formulerade svar ger inga poäng.

Lycka till!

1)

Vilken grundlag avgör om en handling är allmän eller inte? **(1 poäng)**

2)

Du begär ut en allmän handling hos en myndighet. Vilken lag avgör i vilken utsträckning den är offentlig? **(1 poäng)**

3)

Myndigheten vill ha betalt för kopior av handlingen. Vad heter lagrummet som reglerar hur mycket och för vad de får ta betalt? **(1 poäng)**

4)

Du får inte ut en handling som du begärt, trots att du anser att den är självklart offentlig. Du överklagar myndighetens beslut. Var prövas ditt överklagande rättsligt? **(1 poäng)**

5)

Vad är en "Master file" och vilka nyttor har reportern av en sådan? **(3 poäng)**

6)

Vad är line-by-line editing? **(1 poäng)**

7) Nämn tre viktiga saker som man alltid söker vid line-by-line editing **(3 poäng)**

8)

Nils Hanson införde en policy på Uppdrag Granskning, för att försäkra sig om att de verkligen jobbade med grävande journalistik, och inte bara skildrande journalistik. Vilka fyra kriterier måste ett gräv innehålla, vad måste finnas, enligt denna policy? **(4 poäng)**

9)

Nils Hanson har i sin roll som redaktör på Uppdrag Granskning lärt sig att alltid ställa fyra kritiska frågor om en grävvidé, innan han ger reportrarna klartecken. Vilka är dessa frågor? **(4 poäng)**

10)

Såväl Hanson som Hunter pratar om att man i början av ett gräv kan fundera över vad som är max- och miniminivå på det förväntade resultatet. Förklara: **(2 poäng)**

Miniminivå:

Maximinivå:

11)

Hunter & Sengers skriver i boken "The Hidden scenario" om de olika aktörer (*characters*) som brukar finnas i varje scenario eller händelseförlopp som en reporter undersöker.

Dessa aktörer kan bli källor om du kan lista ut vilka de är. "Who is involved?" är frågan man ska ställa sig.

Förutom Huvudaktören (*The principal character*), som är den eller de du granskar, finns fyra biroller. Beskriv dessa: **(4 poäng)**

Hjälpare (*Helpers*):

Profitörer (*Beneficiaries*):

Drabbade (*Victims*):

Vittnen (*Witnesses*):

12)

Vidare skriver Hunter & Sengers i samma bok att reportern bör undersöka tre saker som Huvudaktören behöver för att kunna agera. Vilka är dessa? **(3 poäng)**

13)

Du har indikationer på att något är mysko i företaget Alntickas återvinning AB i Timrå. Det är ett företag med 24 anställda som samlar in farligt avfall och utvinner råvara ur det, tex metaller.

Du bestämmer dig för att göra en bred kartläggning av företaget och börjar med att inventera källor.

Lista tio offentliga källor som kan ha information om företaget.

Lista fem icke-offentliga källor som kan ha information om företaget. **(5 poäng)**

Offentliga källor

Icke offentliga källor

14)

På olika sätt och under lång tid har du samlat information om friskolan Djursholms grundskoleakademi. Du känner att det är dags att på allvar börja jobba med fallet och bestämmer dig för att börja med en hypotes utifrån Story Based Inquiry-metoden. Formulera en sådan hypotes utifrån nedanstående fakta: **(5 poäng)**

Skolan har de tredje högsta genomsnittsbetygen i Stockholms län.

Eleverna gör resultat strax under genomsnittet på nationella prov, enligt skolverkets statistik.

Skolan uppger själva att de har en lång kö av sökande.

Hos skolinspektionen finns 14 ärenden de senaste tre åren. Det rör sig om kränkningar av elever, utebliven stödundervisning, brister i lokaler och hög andel obehöriga lärare.

Bolaget som driver skolan har en skatteskuld på 1,8 miljoner kronor hos kronofogden för indrivning.

Bolaget ägs av Rickard Alnticka, som nyligen köpte fastigheten Lövhaga 2:33 för 14,4 miljoner kronor, enligt lantmäteriet.

På senaste sammanträdet i skolnämnden diskuterades det att den kommunala grundskolan i samma området skulle läggas ner på grund av vikande elevunderlag.

I en skrivelse till skolnämnden har rektorn för Djursholms kommunala gymnasium uppgivit att elever som kommer från Djursholms grundskoleakademi behöver stödundervisning i kärnämnen för att klara kraven i gymnasiet.

Din första hypotes:

15)

Nämn **tre öppna källor** där du kan skaffa fram mer information kring friskolan för att försöka stärka eller avfärda din hypotes ovan. Och **vad kollar du** hos dessa källor?

(3 poäng)

16)

Din hypotes ser ut att stärkas. Vilka är de tre viktigaste muntliga källorna för din fortsatta research och vilken roll har de i storyn? **(3 poäng)**